

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok — — — — 2 zl. — kr.
Na pol roka — — — — 1 " — "
Na štvrt roka — — — — " 60 "
Jednotlivé číslo 4 kr.

Zodpovedný redaktor :

Dr. JOZEF JANDA.

Redakcia a vydavateľstvo : Budapest,
VIII. ker., Józsefkörút 35.

sem sa majú posielat predplatky, jako i do-
pisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie.
Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je
10 kr. Rukopisy sa naspák nedávajú.



Nanebevzatie Panny Marie.

S úprimnou dôverou prosíme priateľov našich zásad, aby naše noviny s apoštolskou horlivosťou rozširovali, ponevác semeno našich vznešených úmyslov len tak budeme môcť rozsiať široko a sebe budúcnosť zabezpečiť.

☞ Krestania! kupujte len u krestanov! ☜

Socialdemokracia nikomu nepomôže.

Socialdemokracia nikomu neskytá pomoci, najviac snáď ešte podlým a zo všetkého seba-povedomia vyzlečeným postavačom.

Ostatným ľuďom ešte i to chce vziať, čo majú, alebo čo si nadobudnúť chcú.

K sebe pritiahne ona všetko, aby potom všetkým ľuďom dľa svojej ľubovôle rozdávať mohla chlieb a spokojnosť.

Lenže cenou tohoto chleba je osobná sloboda.

Spomenuli sme už, že táto vec nejde tak ľahko. I to sme spomenuli, že právo vlastníctva má svoj hlboký koreň v samej prírode človeka tak, že snáď nikto by nechcel pracovať, keby ovocie roboty a práce do cudzieho vrečka malo patriť.

A jestli predsa žiada červený štát socialdemokratov, aby ľudia pracovali, bičom im musí za chrbátom stáť.

A veď od tejto veci už len na jeden krok je otroctvo.

Aby robotník len tri hodiny pracoval denne, jako to socialdemokrati fiktusi vytrubujú, je nielen smiešna, ale aj hlúpa žiadosť.

Pečené holuby neletia do huby; a kde sa veľa trovi, potrebuje, tam aj pracovať treba veľa.

A aj okrem toho musíme poznamenať, že riadna robota je základom zdravých a mravných pomerov.

Darobácky a rozmazaný život mravnú zkažu ťahá za sebou. Aspoň dejiny toto dokazujú.

Ťažkú robotu neosladovala by v červenom štáte socialistov ani myšlienka, že za druhé plody svoje, za prbudných a najbližších svojich pracuje, ktorí povďačne myslia na svojich dobrodincov.

Lebo však dľa plánov socialistov deti by mali byť vlastníctvom štátu, jako hocčo iné; a z lona matkynho hned' by odvliekli dieťa do opatrovnice.

No ctení červení páni! či ste vy ešte nič nepočuli o macochách? Alebo kam ste podeli práva prírodné, na ktoré sa tak radi odvolá-vate; však vy ošlinkujete materskú lásku.

Stav manželský koniec by mal vziať; jeho miesto zaujať by mala slobodná láska; aj žena by mala byť účastná slobody.

A práve z tejto príčiny statočnosť ženy učiniť chcú obecnou korisťou.

Aká bieda by to bola pre ženu a pre deti, keby sa stav manželský takým spôsobom podkopal, to snadno nahliadne každý múdry človek.

Povolanie a zamestnanie nebude závisieť od človeka; lež každý človek prinútený by bol dnes toto, zajtra zas hento robiť.

Tak by rozkazoval červený štát, a k prevedeniu týchto plánov by občanom za krky šlahol celú hrbu úradných dozorcov a čo ja viem, akých fiktusov.

A ešte oni spomínajú, že vážnosť (autoritu) treba odstrániť.

To je nemožnosť.

Či nenie otroctvom takéto položenie občanov.

Sloboda, rovnosť sú len prázdny výrazami u socialdemokratov.

A jako-že rozdelia medzi sebou viery zbavení socialni fiktusi prácu a dôchodok?

Chromí, chorí, kylaví, nevzdelaní, dospelí, ženy a chlapi atd'. snáď jednako budú účastní všetkeho?

Snáď všetkým jednaké zachádzanie, jednaká opatera sa ujde?

Či už vtedy nebude zlodejov, zbojníkov, vrahov, protivníkov pomstivých?

Alebo snáď nevedia červení páni, že žiadosť rastie s rozkošou, a že nespokojnosť je na zemi nevykoreniteľnou?

A či vtedy snáď' nebude chytľavých pliaň... Veď slobodná láska a ošklivé choroby sú sestry.

Jednym slovom socialdemokracia nikomu nepomôže; ba každému ku zkaže slúži.

Alebo snáď' už pomohli dakomu socialdemokrati?

Však je dosť boháčov a millionarov medzi nimi, tak ku pr. Singer, Bebel, Volmáv, Várkonyi atd'... či tito už dali čo chudobe zo svojho bohatstva?

Ich najmenšia starosť je väčšou od toho, aby sa i k takémuto dačomu odvážili.

Vodcovia fiktusi zdarma nepracujú, lež dobrý rebach majú z toho remesla. Ved' sú oni neni mníchami ani mníškami, aby k vôli Bohu a nebu boli dobrodincami chudobe.

Stefan Piesek.



POLITICKÉ CHÝRY.

Sústredná pisáreň ľudovej strany nachádza sa už od 3. mája tam, kde predtým bola; kto by jej chcel písať, pod týmto nápisom to musí činiť: *A néppárt országos központi irodája Bpest, VIII. Józsefkorút 35. (I. em. 2. ajtó).*

Bánffy a Percel už od dávna sú neni vo veľmi tuhom priateľstve. Keď bývalý sekretár ministerstva vnútra Latkócy zadakoval, Bánffy silou mocou Alex. Jessenszského chcel vymenovať za jeho nástupcu, v ktorom páde Perczel by bol musel zadakovať a hlavný mešťanosta sídelného a hlavného mesta Markus by bol zaujal miesto veľkého mameluka Percela; Bánffy vraj aj Csákyho ponukol, aby bol nástupcom Percela, Csáky ale nemal vôle prívoliť k tomu. Daktorým mamelukom podarilo sa Bánffyho nakloniť k tomu, aby dal teraz Percelovi pokoja. Chudáci mameluci jeden druhému znebezpečujú masné hrnce.

Nové ministerstvo. Obchod a železnice doposiaľ jedného ministra mali. Lenže to veľa práce dá, ku ktorej nedostať tak ľahko takého muža, jako Baross; a práve preto, aby práca tým lepšie šla, už od dávnejšieho času zamýšľajú patričné kruhy obchod oddeliť od železničných záležitostí a na osobitného ministra ho sveriť.

Ekzekucie zastavil minister financií do toho času, keď už po žatve a z čiastky i po mlatbe budeme; že ale tým usilovnejšie sa bude potom v tejto veci pokračovať, to badáme na základe zkušenosti. Pomáhaj Boh našej chudobe hornoviedieckej, aby nemala s bubnom a exekútorom roboty.

Jubilárne slávnosti v Rakúsku. Cisárske jubilárne slávnosti v Rakúsku započnú sa 30. novembra b. roku. Koniec vezmú 4. decembra. Slávnostné „Te Deum“ Gruscha bude držať vo veľchráme sv. Štefana. V cisárskom paláci bude 400 hodnostárov pri obede. Nemecký cisár Vilem a saxský kráľ Albert tiež budú prítomní. Pri tejto slávnosti odhalí sa aj socha neobehého Albrechta, výborného to vojvodu Rakúsko-Uhorska.

Pokoj medzi Španielskom a Spojenými štátami. Španielsko pristalo na podmienky pokoja od Spojených štátov ponuknuté, ktoré nasledovne znejú:

1. Španielsko zriekne sa Kuby, ktorá bude slobodnou a samostatnou.
2. Portorico a iné menšie ostrovy prejdú do vlastníosti Spojených štátov.
3. Na Ludronských ostrovoch budú mať Spojené štáty sklad na uhlie.
4. V otázke Filipských ostrovov rozhodne americko-španielsky miešaný výbor.
5. Peňažnú náhradu nežiada Amerika od Španielska, lenže nevezme na seba 180 zl. štátnu dlžobu ostrova Kuby.

Knieža Ferdinand na návšteve bol v Černej Hore (Montenegro), kde ho všade veľmi slávne privítali. Veľmi oduševneno bolo spomínané s oboch strán tútorstvo Ruska.

Predsa už len raz. Veľký mameluk Perczel navštvivený bol istým pánom, ktorý ho prosil, aby mu doprial, že by apatikárom mohol byť. Veľký mameluk odvetil mu na to, že mu je ľúto, ale tej žiadosti vyhovieť nemôže, pretože v jaseni už nebude ministrom. No tú múdru a katolíkom vďačnú vec už dávno mohol urobiť.

Z úradu vyzdvihnutý slúžny. Dľa krátkeho telegramu vo svätovarinskom okrese (baraňajska st.) hl. župan barón Fejérváry vyšetovanie zariadil proti hl. slúžnemu Eugenovi Polgárovi, ktorého uňho obžalovali, že oslobodzuje mladíkov od vojančiny. Zastupovaním slúžnovského úradu dočasne poverený je tit. slúžny Štefan Horváth. Poznomenat musíme, že Eugen Polgár bol tuhým liberálom.

Anlicko a Rusko ustavične sa hryzú pre Čínu. Anglicko žiada, aby v Čine akurátne bola ustálená hranica medzi nim a Ruskom tak, ako je to v Indii; lebo v protivnom páde vraj zbroj by musel poriadok spraviť medzi nimi. Čína viac je naklonená k Rusku, nežli k Anglicku. Anglicko je silné na mori, Rusko ale na suchu. Snáď sa podarí vyrovnanie.

Reformy u vojska. U nás zamýšľajú zas trochu reformovať vojsko; medzi iným infanteristi majú dostať ľahšie flinty, a aj kanóny majú byť menšie, aby si s nimi ľahšie mohli dať rady vojaci vo vojne.

Tvrdí Turci. Turci sú len predsa tvrdí, zafatí a milosrdenstva zbavení ľudia. V Armensku zas sa zjavujú nepokoje; chudáci kresťani zas majú znebezpečovaný život. Keď sa konsuli a zástupcovia iných kresťanských krajín a národov proti tomu ohlásia, Turci všetko zapierajú a proti takému upodozrievaniu protestujú. Aj ztrata ostrova Kréty mrzí Turkov, pod všelijakými zádrapkami by radi množili vojsko turecké tam. Tureckých obyvateľov Kréty ale odhovarajú od vystahovania sa. No vidieť, že Turecko nemá miesta medzi vzdelanými kresťanskými národami.

Za mešťanostu Rieky v najbližšom čase vymenovaný bude pensionovaný ministerský radca Valencsics, ktorý v poslednom čase celkom utiahnuto žil, preto ale výborne je obznámený s pomerami tamajšími. Preto, že mestský výbor Rieky nevolil dľa chuti Bánffyho, volba mešťanostu zničená bola, a mešťanosta tedy jednoducho vymenovaný je.

Politické polozenie v Uhorsku je ešte vždy to isté. Neistota panuje v Rakúsku, neistota panuje v Uhorsku. Rakúske časopisy musia byť veľmi spokojné so šafárením Bánffyho, pretože dľa nich nenie príčiny, aby Bánffy zadakoval. Uhorskí ministri moc sa radia i medzi sebou, spolu ale i s ministrami rakúskymi. Poriadok v záležitosti kvóty a vyrovnania nenie v blízkom výhlade. No táto neistota nemôže veľmi dlho trvať; žiada to už i pokojnosť a spokojnosť občanov, aby v tak vážnych záležitostiach neviseli sme v povetří.

Intendantom opery a národného divadla v Budapešti stal sa gróf Štefan Kegievich. Pred 10 rokami sa on bol vzdal tohoto úradu, teraz ale zas je potrebný, aby tie dva ústavy zábavné do poriadku doniesol.



Krajinský pút Uhrov do Lurdu v septembri.

Známo je, že koniec tohoto storočia všetci katolíci okršleku zeme slávnostným a všeobecným vyjavením viery chcú posvätiť; ku ktorému cieľu pod predsedom kardinálom Dominikom Jakobini medzinárodný výbor sa sriadil všetky národy zeme zastupujúci. Tento výbor s odobrením jeho sviatostí Lewa XIII. vypracoval program slávnosti koncom tohoto storočia konať sa majúci, ktorého prvý bod — vzťahujúci sa na rok 1898. — predpisuje skutočné putovanie do Lurdu.

Nížepodpísaní čo uhorskí členovia medzinárodného výboru povedieme 1-ho septembra pút do Lurdu, čo má byť slávnostným záverkom duchovného pútu.

Tam chceme preb. Panne Marii ukiazať, že ju milujeme, že sme jej vernými dieťkami, že si jej pomoc zabezpečí chceme i v budúcnosť.

Ponevác k sriadeniu a vedeniu tohoto pútu dovolenie a odobrenie sme obsiahli od jeho eminencie Kl. Vassaryho, podarilo sa nám vypracovať nasledovný program cesty pre ten pút.

I. Pútnici pohnú sa 1. septembra b. r. na osobitnom vlaku z I. II. a III. triedy pozostávajúcom a síce dotkneme nasledovne stanice: Budapešť, Pragerhof, Sv. Peter, Cormons, Banátky, Majland, Genua, Nizza, Marseille, Cete, Toulouse, Lurd; a nazpät podobne.

II. Aby sa mohly značnejšie mestá obzreť, pri odchode v Majlande a Marseille, pri návrate ale v Nizze a v Banátkach 24—24 hodín budeme sotrvávať.

III. Pútnici úplné tri dni budú v Lurde.

IV. Pútnici v mestách (4) odpočinku a v Lurde od stanice do mesta a nazpät na kočoch pojdu; jedlom zaopatrení budú — ktoré dostanú rano, na obed a večer; svetlo a obsluha tiež sa im ujde.

V. Tak v Lurde, jako aj inde v hostincoch na I. triede cestujúci osobitnú izbu dostanú; na II. triede cestujúci dvaja a dvaja dostanú osobitnú sieň, na III. triede cestujúci traja a štyria dostanú jednu izbu.

VI. V ceste každý sám sa stará o chovu.

VII. Cestovanie stane sa na osobitnom vlaku spoločne; a karta pre pútnika vystavená len na ten osobitný vlak je platná.

VIII. Cena cesty a zaopatrenie na sedem dní dľa osoby je na:

I. triede 220 zl. — II. tr. 170 zl. — III. 150 zlatých.

IX. Prosíme čím skorej sa hlásiť. Vopred treba poslať 80 zl. na I. tr. cestuj.; 60 zl. na II. triedu cestujúcim, a 40 zl. na III. triedu cestujúcim.

Obširný program v druhej polovici augusta bude vydaný a pútnikom rozposlaný.

V Budapešti 30. júla 1898.

Dr. Šimon Valo a dr. Ján Purt,
dozorcovia klerikov

(Bpešť, IV. közp. papnevelde.)

Do pozornosti.

Ponevác medzi cten. predplatiteľmi mnohí sú, ktorým predplatok už dávno vypršal, bez toho, že by boli zaplatili a znovu si predplatili; úctive prosíme týchto všetkých, aby to čím skorej učinili ráčili. Ponevác teraz je už ľahšie vyhovieť našej žiadosti a prosbe, lebo však žatva je už tu; nebude nám to nikto zazlievať, že touto prosbou sa obraciamе k ct. predplatiteľom. My veľké výdavky máme, zaoberáme expediciu, tlačenie, redigovanie, čo všetko veľa nás stojí, a čo len v tom páde môže vystať od nás, jestli i ctení predplatitelia budú sa usilovať svojej povinnosti zadostučiť čím bedlivšie.

Vydavateľstvo „Krestan“-a.

V Budapešti, VIII. József-körút 35.

S hocakou záležitosťou Krestana týkajúcou sa sem treba obrátiť. Priatelia ducha krestanského, prívrženci ľudovej strany nebudú len s tým spokojní, že sami si predplatia na Krestana, lež usilovať sa budú i druhých a to čím viacerých k tomu nakloniť.

Predplatná cena:

Na rok 2 zl.

Na pol roka 1 zl.

Na štvrt roka . . . — 50 kr.

Krestania!

kupujte len u krestanov!

Pálenka a deti.

No čo-že to môže byť za článok, myslíš si snáď, drahý čitateľu?

Abys si ale tým lepšie zapamätal naše riadky, histórkú ti prednesiem.

Miškovi Čevoríkovi v Odletoch doniesol bocan utešeného chlapca.

V celom dome taká radosť bola, ktorá sa ani opísať nedá, a jakú radosť pocítiť je len v stave človek. Miško Čevorík tak sa tešil svojmu synovi, jako cigáň koňovi, ktorý ešte nenie slepý na obe oči.

V celých Odletoch nebolo tak blaženého človeka.

Malý chlapček Rudko rástol, akoby ho kto na hor fahal.

Rodičia radi boli, keď sa mu s dačím zavďačiť mohli; hory-doly by mu boli sniesli.

Miško Čevorík nebol korheľom; preto ale každé ráno si bachol jednu zuzku pálenky, čo neškodne rozohrievalo potom jeho prázdny žalúdok.

Rudko malý zazrel zuzku, z ktorej neráz videl otca piť; čahal rukama za ňou, pýtal ju. Matka mu ju nechcela podať; Rudko plakal, potom reval a fnukal.

Otca ale srdco bolelo, keď počul toho chlapca plakať.

Matka — zvolal otec — dajže tomu chlapcovi jeden glg, však ho to len neusmrtí.

Ale čo myslíš, človeče, odvetila naľakaná matka, však je to otrava pre dieťa.

Chlapec ďalej plakal a napínal svoje hrdlo a ústa. To už primoc bolo Miškovi Čevoríkovi. Chytil zuzku a podal malému Rudkovi. Rudko chytil zuzku a dobre potiahol z nej.

On si myslel, že to tak bude, ako keď cica. Striasol sa. Tvár jeho červenou sa stala, počal kašľať . . . potom ale na otca pozrel a prestal plakať.

Čas sa míňal. Rudko každý deň videl na obloku zuzku; každý deň čahal za ňou. A každý deň dostal z pálenky.

Konečne tak navykol na pálenku, jako na vodu.

Manželke sa to nepáčilo; Miško Čevorík ale tvrdil, že však na tom nič nenie.

Malý Rudko špatným zostal, do školy ho dali, tam ale jak tlk taký hlúpy bol.

Pán učiteľ darmo sa trápil s ním; ešte aj osobitne mimo riadneho žasu mu dával hodiny; to ale všetko márne bolo tak, ako keď kto na stenu hrach hádže.

Naraz čo sa stalo?

Pán učiteľ klopal na dvere Miškove a takto zavítal:

Pán gazdičko, či dnes nepil pálené tento chlapec?

No však tak po troche on dostáva každý deň — odvetil gazda Čevotík — lenže to je tak málo, jako keď kto kvapku vleje do mora.

No pán gazda odpusťte mi, ale chlapec veru podnapitým bol. Medzi lavicami sa motal, táral dve na tri a tri na štyri; ostatní žiaci smiali sa nad ním; ja ale tak som sa hanbil, div, že som sa pod zem neskoval.

Aj matka počula reč a ponosy učiteľa.

Pozrela na muža; potom ale vyšla do komory, kde na zuzku oprela oči. Veru z nej veľa chybeľo. Oprela sa na plot a prehorko plakala. Teraz už vedela, prečo sa minie v dome viac pálenky, nežli pred tým.

Malý Rudko totižto takým špekulantom bol, že vtedy sa vkradol do komory, keď nikto doma nebol.

Keď sa to nemohlo stať, nespokojným a chorým bol.

Chlapec už mal štrnásť rokov, ale ešte vždy bol takým hlúpym a neokrúchaným, že ho každý lutoval, kto len naňho pozrel.

Už osem rokov chodil do školy, preto ale ani tri riadky nevedel prečítať dobre.

Čas utekal a dohonil sa nedal. Rudko stal sa mládencom, a to pokazeným, hlúpym mládencom, ktorý len preto žil, aby pálenku strebal; za vojaka nebol súcí; mladú nevestu tiež si nemohol najst.

Keď slopal — hrôzným bol!

Otec ošedivel; — starosť a žiaľ boly tomu na príčine.

Matka plačuc a bedákajúc opätovala:

Čím sme len mohli obraziť Pána Boha? Prečo nás tak tresce.

Veru nie Boh, lež sami seba trestali títo rodičia.

Či nenie sto a sto podobných histôrek? Toto je len jedna z tých premnohých.

Rodičia sú na toľko ľahkomyselní, že deťom pálenku dávajú; že však len jeden glg; dieťa vraj lepšie bude spať.

A ved' to je nebezpečná hra!

A ved' často sa stretáme s týmto hriechom rodičov. I takí otcovia sa najdu, ktorí vychvávajú svojho Janka alebo Štefka, jako výborne si vie bachnúť.

Veru neráz až veľmi prehorko oplakávajú rodičia svoju ľahkomyselnosť svoju, že deťom už v koliske dávali pálenku; ožobračí sa takým spôsobom dieťa na tele, na duši, mrzákom a neporiadnikom sa stane.

Netreba dieťaťu všetko dať, čo si ono žiada.

Lebo z rozmazaného dieťaťa čo-že nemôže vyrásť?

Rodičia všimnite si tieto riadky!

Jožko Špekulant.

Čo bude?

Kto by nám vedel povedať, čo bude, čo sa stane na poli politickom.

Ctení čitatelia „Krestana“ doista ešte nezabudli, že pán hlavný mameluk Bánffy obštrukcii Iavičiakov len tak zamedzil cestu, že slúbil, že provisorium bude trvať najdlhšie len do konca bežiacého (1898.) roku. Pán Bánffy bez podmienky slúbil, že ďalšie predĺženie provisoriumu nebude žiadať a pýtať. Bánffy i to slúbil, že zákonné návrhy vyrovnania predostre snemovni vyslancov prvého mája, a i to uznal, že od prvého januára, jestli sa do tej doby prevedie vyrovanie, samostatné colné územie nastane. I to on povedal, že bez snemu jedine na základe 15. §. Rakúsko spravujúca vláda nemôže uzavrieť s Uhorskom vyrovanie, a práve preto zaviazal sa pôdu pripraviť samostatnému colnému územiu, jestli by sa vyrovanie nepreviedlo ústavným spôsobom zatiaľ, zakiaľ výnede termín provisoriumu.

Teraz ale v Rakúsku už nenie ústavný život, lebo však zaklúčila sa terajšia sessia rajchsratu na neistý čas a síce preto, lebo Thun dobre vedel, že s terajším parlamentom i tak nič nenie v stave vyviest.

Bádeni tak, ako aj Thun zpočiatku mysleli si, že zvýšením uhorskej kvóty získajú si protivníkov a prevedú zákonné návrhy vyrovnania a iné návrhy, ktoré sú im potrebné.

Lenže obidvaja sklamali sa, ponevác s divými demokratmi nenie možno výnst a ích na cestu zdravého smýšľania priviesť.

A tak o ústavnom pojednávaní vyrovnania v Rakúsku ani reči nemôže byť.

Tedy čo-že si počne Bánffy.

Bánffy sa musí obrátiť alebo k novému provisoriumu, alebo k samostatnému pokračovaniu.

Obnoviť provisorium Bánffy nemôže, lebo slovo dal, že to neučiní; rakúsky ministerpredseda ale nemôže si iné počať.

Samostatné colné územie dľa práva a zákona 1. januára by malo nastať; lenže čas je už tak krátky, prekážek je tak veľa, rozličnosť záujmov je tak veľiká, ba i privolenie koruny je potrebné: z čoho, všetkého vidieť, že veru colné územie nenastane 1. januára, bárs Iavičiaci v tej najväčšej miere za ním tužia.

V tomto páde ale v septembri zas musí pán Bánffy pánov vyslancov pojednávaním nového provi-

soriumu zaoberať. Lenže vtedy kde zostane slub Bánffyho?

Však uvidíme, či sa opováži pán hlavný mameluk Bánffy i tretí kráľ provisorium pýtať od krajinského snemu? Doposiaľ nevie preukázať vo vyrovaní žiaden výsledok, v kvóte ale tiež nebol v stave poriadok spraviť, či tedy tento panák opováži sa nové provisorium pýtať?

Myslíme, že nie, lebo to by bolo v protive s jeho daným slovom, ale i preto nie, lebo však on povedal, že len s ústavným Rakúskom vpustí sa do pojednávania; lenže teraz v Rakúsku nenie snemu, lež je len 14. §.

A potom pýtanie nového provisoriumu považované by bolo za nevďačnosť nameranú proti tým stranám, ktoré mu pri prvom a pri druhom provisoriume na pomoci boly, spolu ale slúbené ím bolo, že viac provisoriumov nepríde na stôl snemovne krajinských vyslancov.

My sme presvedčení, že Bánffy má o veľa viac statočnosti, nežli že by si kto také dačo aj len myslieť mohol o ňom; my vieme, že on radšej zadakuje, jakoby mal svojmu danému slovu neverným sa stať.

Lenže Bánffy má rozum, on hľadá spôsob, aby nemusel slovo dané zrušiť, spolu ale aby ani zadakovať nemusel.

Teraz je do vôle porád ministerských, predmetom týchto podistým je to, jako by sa mohol Bánffy i ďalej na stolci panovania udržať.

Čo bude tedy?

To nevieme, toľko ale môžeme povedať, že pán Bánffy sám sa škriabe teraz najviac za uchom. No čo si kto navarí, nech to aj zie.

Stefan Piesek, antimameluk.

Náš Kalendár!

Ponevác kalendár potrebný je každý deň v každom dome, sme si za povinnosť držali, cteným čitateľom a priateľom „Krestan“-a taký kalendár dať do ruky, ktorý súc celkom plný ducha krestanského, ducha toho, ktorý vrele a obetovne zastupuje „Krestan“ a pre ktorého ducha redaktori a spisovatelia „Krestan“-a už mnohé pokuty peňažné a mnoho väzenia trpeli. Vydali sme tento náš kalendár pod menom:

„Sv. Štefanský Kalendár,“

ktorý už výnede z ilače a bude k dostaniu u vydavateľstva „Krestan“-a, v Budapešti, VIII. Práter-ulica číslo 44.

Náš kalendár obsahuje všetko, čo duša krestanská veriaci požiadovať môže, zvlášte jesto v ňom

mnoho čítania a potešenia vzdelanému, ako aj jednoduchému obecnstvu, tak aj poučenia a osvietenia v domácich a gazdovských okolnostiach; okrem toho ozdoby náš kalendár veľa obrazov kresťanského ducha.

Cena jeho je 40 kr.; a už čo chvíľa je k dostaniu, preto úctive prosíme našich ct. čitateľov, aby si nezaopatřili druhý kalendár od takých vydavateľov, ktorí neslúžia duchu kresťanskému, ale len gšeftu.

Vrele odporúčame náš kalendár velebným pánom duchovným a ct. pánom učiteľom, a prosíme ich, aby ráčili náš kalendár, tojest „*Sv. Štefanský Kalendár*“ rozširovať.

Cena zbožia.

U nás, v Hornom Uhorsku ubohému gazdovi toľko sa rodí, ba ešte menej, koľko on potrebuje; na úrodnejších krajoch dolných ale gazda i predáva. A kto mu odkúpi to zbožie? jedna istá vrstva. A počom ho kúpi? po svojej vôli za to, za čo chce.

Nedíva sa na to, že gazda klesne pod farchami a všelijakou daňou; neobmäkší mu srdce; že snáď rok biedny a veľmi chýrny bol; neprekvapí ho spoluláska ubohej, od hladu zomierajúcej familii gazdu — jako u nás, na Horniakoch — nie, on kupuje na rebach, on musí mať z toho osoh.

Kupectvo zbožia riadi tak zvaná bursa to jest bankári. Po celom svete pár hlavných sušibal má ho v rukách svojich. Oni, nemajúc ohľadu na nič, vydávajú a vypisujú svevolnú a spolusrozumenu cenu zbožia. Tito sa málo starajú o zbožie, to im druhí zaopatřia: handleri po obcach a mestečkách.

Keď chudák gazda, celo jaro a leto sa vyplatil robotníkom za práce, keď už na novo berie, a ledvy čaká na tu štvrtku zbožia, ktorú mu bol Boh požehnal: rýchlo uteká s ňou do mestečka.

Tam ho obklúča tí handleri.

Preziera zbožie, krúti hlavou, prehryzne dve-tri zrnká: a jak nemý odejde od neho. Gazda je celý zlaknutý, nevie, čo je vo veci. — Po dobrej chvíli mnohí iní probujú tú istú experimentáciu. Gazdu už strach prechádza. Konečne sa dostaví otrhaná, slampavá postava, o ktorej si najmeň myslíš, že bude tvojim kupcom.

Slúbi ti cenu; ale tú nikdy nepočuješ slúbiť z úst jeho, aká stojí v novinách. (Hja veď ten handle musí tiež zarobiť.) Slúbi a dáva ti od 40—80 kr. menej od bežnej ceny na metre; a medzi tým odíde a príde i 4 razy k tebe. Hanči (gáncsol) zbožie: ne-

čisto je, chudo je, jačmeň není dobre vymlátенý, žltý je, ostrbky má, v iných krajoch sa moc zbožia urodilo a t. d. gazda, keď už vidí, že viacej nesľubujú, a s cenou vyššej neidú, predá zbožie svoje, penevác predať ho musí.

A s týmto fa ten handler dostal. Ten istý panaš (legény) ktorý ani pár zlatyma nevládne, a tým menej má sýpkou, hneď tam na mieste odpredal ho na rebach bohatšiemu. A tá druhá ruka zas musí na ňom vyhrať a zarobiť, lebo on zvláštne z toho žije; odlifruje ho do väčších skladov . . . na dobrý procent. Tito potom odpredávajú ho bursárom na dostatočné výdelkárstvo. — Toho gazdu zbožie už asi do 4-tej ruky prišlo, a s týmto je koniec? Sklameš sa, keď si to myslíš. Bursár posledne ho odpredáva na strašné procenty — paromlynom.

Teda ct. čitateľ jako vidíš a porozumieš: jedine gazda nemá zo svojej úrody osoh, tí iní všetci. Na papieri a v novinách stojí cena zbožia: toľko, a bursár ju aj platí, nie ale gazdovi, lež handlerovi. Gazda teda nemá z tej vyhlásenej ceny nič. A toto sa zove v kupectve zbožia a basse t. j. na papieri vyznačenú cenu neobdrží skutočne gazda, ona len na papieri je.

Čo je za liek teda oproti tejto chorobe?

Penevác i väčší i menší handler chce mať osoh z kupectva zbožia, a penevác väčšiu cenu len sklady dávajú: jednej obce gazdovia sa majú spojiť, a jejich zbožie rovno do skladov lifrovať.

Klement Topolčanský.

Talmud nad evanjeliumom. Judaismus nad christianismom zvíťazí v Maďarorságu.

(Dokončenie.)

Tieto dve koketty už mnohých i civílov i kňazov ku sebe privábily, svedly. Mnohí i civíli i kňazi im už do náručia padli, sa vrhli, i nyni padajú a s nimi sa objímajú bozkávajú, z čoho ten krivonosý kočíš má veľikú radosť, lebo veľiký osoh. Není tedy divu, že tu v tomto sožidovštelom, sozedenárštelom Maďarorságu talmud nad evanjeliumom, judaismus nad christianismom, nad catolicismom víťazí. Židáci sú tu páni, kresťania otroci, a najposlušnejší židovskí otroci sú zednárski liberálni tatári. Pomocou týchto svojich prekliatych kliatbou Božou ztížených otrokov židáci tu, čo chcú, to prevedú. Pomocou týchto otrokov prevedli všetky proticirkevné zákony, a prevedú ešte viacej proti kresťanstvu, proti catolicismu. „My židia to tak chceme, a čo my chceme, to sa stať musí, bo my židia sme dnes páni v Maďarorságu. „Verbant muss die Lehre

von Messias, denn die Juden gekreuzigt haben, aus dem Leben aus der Wissenschaft, aus dem Magyarorság sein. Wir Juden wolten es so, und wir Juden sind heutzutage die Herrn der Welt, und so auch die Herrn des Magyarorság“. Ano, židia sú tu páni. Je to hrozný ale spravodlivý, zaslužený trest Boží na nás, prečo? Ponevác sme opustili Krista, nie sme viacej spoločnosťou kresťanskou, spoločnosťou Kristovou.

Končím dopis a síce tými všetkého povšimnutia hodnými slovami, ktoré na sneme berlinskom pravil výtečný poslanec Liebermann Sonnenberg. „Sotieranie židov musí byť dovoleno, lebo oni vždy a všade mali veľký vliv pri snahách podvratných. Trestnými zákonami treba zabrániť podvratnému snaženiu židovskému, i tu v Maďarorságu, lebo jestli sa jej jakýmkoľvek spôsobom nezabrání, koniec neučiní, ľahko, veľmi ľahko sa môže stať, vyplníť to, čo píšu výborné maďarské noviny „Alkotmány“ v čísle 159 dto 9. júla, str. 6 na konci „Zsidók impertinenciája“. Židovskej impertinencii smelosť dodáva bezkonfessionálny, beznáboženský štát. Avšak za času zkazy Jeruzalema nebol takový plač a nariekania, jako tu bude, keď raz kresťanský ľud ztratiac trpezlivosť platí bude podobný čin podobným činom. Toto nech si dobre zapamätajú tí drží zneuctitelia Krista.

Ondrej Rojko, vyslúžilý farár.



Čo jedine bolo v stave svedomie uspokojíť.

Jedon hriešnik blahorodený bol v Antwerpene na kázni, ktorá veľmi dobrý dôjem činila naňho. Medzi iným kazateľ bol i to spomenul, že také hriechy, ktoré nám z pamäte vyšly, není sme povinní v spovedi povedať, lebo však nevieme o nich.

Toto veľmi páčilo sa tomu hriešnikovi, ponevác hrozný zločin mu ležal na srdci, svedomie ho vo dne v noci hrýzlo, on ho ale vždy zatajil. Nikomu by nebol ani len ťuchol o ňom o ten živý svet.

Od tej doby tedy, ečo tie výš spomenuté slová v tej kázni počul, všemožne vynasnažoval sa, aby tento hrozný ale tajemný hriech zabudol.

Hodil sa do náručia tých najrozličnejších a najbujnejších rozkoš, aby tak celým množstvom nových hriechov udusil pamiatku toho starého. — Lenže nijako nepodarilo sa mu to, lebo čím viac hriechov spáchal, tým hroznejšie prenasledovalo ho svedomie.

Vybral sa na veľkú cestu, pochodil po celej Europe, všetko videl a obzrel, čo mu len oko zažiadalo. To ale všetko márne a daromné bolo. Jeho

vnútorný nepokoj vždy ten istý bol. Hryzenie svedomia všade ho sprevádzalo.

Keď toto videl, ubýdlil sa v meste Antwerpene študovať počal, a to tak, že duchovné schopnosti jeho až veľmi napnuté byly.

Lenže aj toto bolo bez výsledku. Prednášky profesorov, rozhovory s tými, že nič mu v tomto ohľade neosožily. Kresťanské smýšľanie počalo vryvať sa do jeho srdca.

On totižto slyšal, že hriešnik obsiahnuť môže oepustenie hriechov aj ľútosťou kajúcou a činením dobrých skutkov. Odhodlal sa tedy toto činiť. Celé noci strávil v modlitbe, veľa a prísne postil sa, k čomu aj iné skutky a činy kajúcnosti pripojily sa; hojnou almužnou veľmi na pomoci bol trpiacej čiastke pokolenia ľudského.

Lenže ani toto všetko nemalo moce svedomie jeho uspokojíť. Čoho sa má tedy chytiť, čo si má počať?

Ahá už vie!

Koniec spraví svojmu biednemu životu, tak na vždy sprostí sa toho hryzenia svedomia.

Vybral si doma tie najlepšie pištole, potom ale na koč sadol a kázal kočišovi, aby k poľnému kaštieľu pohol. Tam vraj bez prekážky to pojde.

Po ceste dohonil jedného starca, ktorý kňazom bol. Pozre naňho, páči sa mu jeho nápadná jednoduchosť; ponúkne ho, aby si sadol. Starac zpočiatku zdráhal sa, konečne ale privoliť a sadol si k nemu na koč.

Ten starý reholník vlúdne a dôverne rozprával o všetčom. Konečne do reči prišla aj vojna cirkiev, ktorá vtedy v Hollandsku tak veľmi zúrila.

Potom po drobne začne starac pojednávať znaky a vlastnosti opravdivej a pravej apoštolskej cirkve, vychvaľoval jej prostriedky milosti, sviatosti, zvlášte ale tú sviatosť, ktorá je tým najväčším dobrodením pre pokolenie ľudské, sviatosť oltárnia. Čo-že by čakalo na chudáka hriešnika — znely jeho slová — čo že by bolo v stave vytrhnúť ho z priepasti večnej, keby sviatosť pokania, čo posledný spasonosný prostriedok, nebola mu na pomoci?

Na to hore skočí panák, ako by mu kto na odtlak bol skočil, a zvolá:

Čo vy hovoríte takieto veci? Či ma poznáte? A skadiaľ ma poznáte?

Kňaz v zmätku za odpustenie prosí, reknúc poníženou pokornosťou:

Ešte nikdy som nemal to šťastie s vami byť, teraz vás prvý kráť vidím; čo som ale doposiaľ povedal, to som len tak zo zvyku prehovoril, lebo každý rád to spomína, čím zaoberá sa. Ináče kebych vám na pomoci mohol byť, vďačne vám hockedy poslúžim, len rozkážte.

No ale keď ja, — kričal rozčúleným hlasom — keď nechcem spovedať sa.

Však jesto aj iných prostriedkov, — odvetil utišujúcim hlasom duchovný stárec.

Ten utrápený pán chcel slová duchovného použiť, na bok odhodil rozhorčenosť svoju a celkom dôverne povedal duchovnému, že hocakým ťažkým a obetivavým podmienkam vďačne podrobí sa, len spovedať aby sa nemusel.

Prišli do poľného kaštieľa. Reholníka prinútil tam zostať. Veselo strávili večier. Do jedenástej hodiny boli spolu. Ten pán nechcel prv spať pustíť reholníka zakiať neobznámi ho s tými inými prostriedkami, ktorými by svoje pobúrené svedomie utišiť mohol.

Reholník stavec poradil mu, aby ešte jednu hodinu hľadal, v ktorej usilovať sa má vzbudiť v sebe dôveru k Bohu, potom zpytovať svoje svedomie, nie síce preto, aby k spovedi chystal sa, lež aby všetky svoje poklesky a hriechy úprimnou kajúcnosťou rozvážil a premyslel si v prítomnosti Boha, to ostatne mu vraj na druhý deň povie.

Sotva počalo svitať, šľachtic pán už na dvere siene reholníka klopal.

Povedal, že všetko vykoral svedomite, čo mu len naložil; čo má tedy ešte sdelené mu byť?

Nič inšie — odvetil reholník — len hybajme spolu do zahrady prechádzať sa.

Odišli do zahrady, kde sa ho reholník opýtal: Či ste už pokojnejší? — Oh nie znela odpoveď pána. — Ešte vždy nie? Ale snáď ste zabudli na volačo pri zpytovaní svedomia? Či ste mysleli na toto, alebo na to? . . . atď. A na tento spôsob veľmi pozorne a veľkou zdvorilosťou prešiel cez všetky poklesky, ktoré človeku prihodíť sa môžu. Ešte aj tie najhákľivšie body ľudského svedomia podotkol.

A hľa akurát pri takom čiernom bode striasol sa šľachtic, tvár si rukama zakryl a plačúc zvolal:

Hej! práve toto, čo ste vy teraz pripomenuli mi, práve toto je to ohavné, to hrozné čosi, čo nechcem, čo nie som v stave v spovedi povedať.

Oh nie tak, pane môj — znely slová reholníka — radšej dôverujte a buďte vzmúžilým a potešeným, lebo však ste to mi už teraz povedali, vyspovedali ste sa z toho; len to povedzte ešte, čo za potrebné považujete, potom ale riadnym spôsobom dokončíme spoveď.

A tak sa to i stalo, jako on povedal.

Ten pán celkom natešený a veselý vyšiel s duchovným otcom zo zahrady. Nikdy viac mu nenapadlo proti sebe natiahnúť kohútik flinty s podzemskou opovážlivosťou zkazonosnou, pretože svedomie, ktorého hryzúci hlas tak dlhé časy prenasledoval ho, utíchol, úplne utíchol; srdco jeho bolo tiché, pokojné a spokojné; čiernej tmy nepokoja dušného nepoznal viac.

Oh koľko takých a podobných skutočných udalostí dalo by sa opísať!

Váž si človeče hriešny spoveď, lebo keby spovede nebolo; mizerne a v zúfalstve bys biedne žil, a ešte biednejšie zomrel a na druhom svete sa trápiš.

Ťažký hriech po krste spáchaný len spoveď môže smyť, a preto je ona takým dobrodeným pre nás.

Jožko Spekulant.



Tých všetkých ct. predplatiteľov, ktorých predplatok už vypršal, úctive prosíme svoj predplatok obnoviť; tých ale, ktorí predplatili, preto ale „Kresťan“-a nedostávajú, prosíme peniaze reklamovať na pošte, alebo poukážku s tých peňazí nám poslať, aby dľa miery spravodlivosti pokročiť mohli.

Vydavateľstvo.

Kráľ v Spiši. Jeho veličenstvo kráľ do Spiša príde 11. septembra o 7 hodinách rano. Úradne ho nepríjmu dľa vyslovenej žiadosti.

Velichenstvo v Bosnii. V prostred septembra cez Zahreb pojde veličenstvo do Bosnie. Najdlhšie bude v Serejevove, preto ale aj iné mestá Bosnie ponavštevuje.

Nemecký cisár v Egypte. Nemecký cisár navštívi svätú zem, spolu ale i do Egyptu pojde okolo 18-ho novembra. V Kaire bude tri dni, v Hornom Egypte ale 5 dní; aj cisárovná sa chystá ta ísť.

Vo sviatok sv. Štefana kráľa to uhorského držaním kázne poverení bývajú výchytní kazatelia cirkevní. Toho roku túto kázeň držať bude v kostole sv. Mateja benediktin Norbert Frančics.

Diamantová sv. omša. Fraňo Liptai, tit. biskup, spišský veľprepožt 8. augusta slúžil diamantovú sv. omšu, t. j. pred 60 rokami slúžil prvú sv. omšu. V r. 1857. keď kolera zúrila, také zásluhy si nadobudol, že zlatým krížom ho vyznačil veličenstvo. Okrem iných srdečne ho pozdravili aj biskup Smrečányi a hl. župan gr. J. Csáky.

Striebornu sv. omšu slúžil pán Ján Markovič, rektor nitrianskeho seminára 10. augusta v deň sv. Vavrinca. Z tejto príležitosti premnohí pozdravili tohoto neohrozeného ľudáka a modlili sa zaňho, aby ho Boh ešte mnohé roky zachoval, žeby i ďalej tak oduševneno zastával kresťanstvo v Uhorsku.

† **Vdova Štefana Szapáryho**, rod. Barbora Ráday v Alberte. Ona bola matkou chudoby, vernou dcérou cirkve, zastavateľkyňou opustených. Dopraj-že jej Boh večného svetla.

Milosť Ducha sv. V spišskej Kapustovej protestantka Julianna Klinga navrátila sa do lona cirkve katolíckej,

Kresťanský socializmus. Jako nám sdeľujú s Boroviec, tamajší osvietený pán Rudolf Očkay vyhorencom daroval 300 krížov slamy; a vôbec hovoria, že je on tamajšiemu chudobnému ľudu opravdivým otcom tak v hmnotnom, ako aj v mravnom ohľade; tento pán je už 83 rokov starý, lenže preto on ešte dlho bude žiť, pretože tamajšia chudoba veľmi vručne a hromadne sa modlí, aby jej ho Boh ešte dlhé roky zachoval.

Pút do Marie-Celly pojde z Budapešti z Alžbetovského kostola pod náčelníkom Fraňom Schmidt a spevárom Jozefom Pes; a síce 1. septembra, v ktorý deň o pol 5. hodine bude sv. omša, a po tejto pohnú sa pútnici v mene Božiom.

V Hrnčarovcach (prešp. st.), dňa 28. júla b. r. bol požiar, ktorý spustošil 40 stodol v ktorých veľké množstvo obilia bolo shromaždené, ktoré všetko padlo v obetu ohňu, tiež niektoré stroje, medzi ktorými sa nachádzal aj 1 parný mlatací stroj aj ten padol v obet ohňu. Škoda obnáša do 30 tisíc zl.

Zkaza obce. V Radimove (pri Holiči) 4. aug. zhorelo vyše 100 domov; škoda obnáša vyše 100 tisíc zl.; poistený nebol ani každý tretí dom. Uninskí hasiči veľmi obetivave pomáhali tým ubohým susedom.

Jeho sviatosť je teraz trochu chorľavý, uškodila mu tá ukrutná horúčosť, ktorú sme aj my v takej veľkej miere cítili počiatkom augusta. Modlime sa za nášho otca, námestníka to Kristového, aby nám ho Boh ešte dlhé roky zachoval.

Viedenský kardinál arcipastier dr Angerer v nedeľu veľmi onezrdavel. Pred poludním ešte omšu sv. slúžil, po poludní ale už si ľahnúť musel. Sily mu s dňa na deň klesajú. Kráľovský dvor veľmi husto pýta zprávy o jeho položení.

Herbert Bismarck, syn toho veľkého nebohého Bismarcka na dlší čas príde bývať do Rieky, kde v Hoyosovom paláci veľké prípravy sa už robia, aby čím hodnejšie mohli ho privítať.

† **St. Ján Görgey**, ktorý v roku 1848—49. honvédom bol spolu ale i stoličným výborníkom. Beh svojho života dokončil v 82. r. veku svojho v Gönci.

Zlaté jubiléum. Tit. biskup a veľprepošť ostrihomský Šujansky k. septembra bude slúžiť zlatú svätú omšu. On je už od rokov slabý na nohy, ktoré lámkou sú trápené. Preto ale ináč celkom dobre sa cíti tento verný sluha Boží. Dopraj mu Boh čím dlhšieho života.

Náhla smrť. E. Folly člen to čanádskej kapituly náhle zomrel v Karlových Varoch. On mal ešte len 56 rokov. Smrť tohoto dobrodínca chudoby veľmi smutne dotkla všetkých známych jeho.

Kresťanský socializmus. Filip Šteiner biskup v Stolnobelohrade daroval 100 zl. tým, ktorí následkom kamenca škodu utrpeli; a v obci Sárpentele zas veľkostatkár gróf Viktor Széchényi tiež 300 zl. dal na tenže cieľ.

Na budapeštianskom všeučelisku zápis potrvá od 1. do 12. septembra, u jednotlivých učbárov ale do 14. septembra.

Návrat. V Kremnici dve duše sa navrátili do ovčince Kristovho, a síce kalvinka Alžbeta Huszár a protestantka Maria Hruby, obe prijal do lona cirkve kaplán Ladislav Jozif, ktorý príkladnou horlivosťou účinkuje.

L'adovec. V českom okrese neustraschiszkom kamenec padol 9. augusta a zničil úrodu asi na 2400 honoch.

Chrám karmelitov v Tereziove budapeštianskom do jasene pravdepodobne pod strechu príde. Potrebným bol on už od rokov, až konečne Boh vzbudil týchto pátrov, aby sa smilovali nad dušami Anjelského územia. Podporujme ich dľa možnosti.

Požiar na všetky strany. V Malženiciach zhorelo v nedeľu viac domov. V Kocuriciach pri Piešťanoch zhorelo pol obce, a veď je to do hromady 9 domov; s maďarských strán tiež mnohé také zprávy sme dostali.

Povstali talianski robotníci v Päťich-Kostoľoch a napadli predstavených, ktorí zutekali, četníci ale nezadlho poriadok spravili.

103 percentová príražka. Obec Stará Beča v Banáte platí 103 percentovú príražku. To jest kto krajinskej dane 1 zl. platí, ten musí obci platiť 1 zl.

3 kr. Predsa sú len u nás tatárske pomery, že i takéto dačo je možné. No dačo predsa sa stalo, vyšetrojúci výbor povedal, že soštatníť treba školy, hneď bude odpomoženo galibe. Duch zednársky tedy na všetky strany veje.

Utešený príklad. V Mníchove stavá sa nový kostol ku cti sv. Jozefovi. Široký on bude na 32, dlhý na 80 metrov. Jeden chudobný človek už od dávna nefajčí a tak usporené haliere na bok odkladal, a na taký spôsob podarilo sa mu 15 zlatoviek nasbierať, ktoré už aj poslal na ten chrám. U nás chodia boháči po kúpeľoch, na dušné potreby ľudu ale ani si len nepomyslia, veru tento chudobný človek mnohých boháčov zahanbil svojím šľachetným smýšľaním.

Žobrák hl. služny Imrich Kálmán bývalý hl. služny a fiškál v Antalfalve úradoval, dobre sa oženil a vážený bol. Slepá náruživosť ale zbavila ho manželky, ba i chleba tak, že teraz do Kečkemétu šubom ho hnali, lebo četníci pri žobraní ho prichytili. Hja kresťanská bázeň a kázeň je potrebná.

Spoľahlivec. U bezdánskeho matrikára dňa 28. júla hlásil sa pár snúbencov; lenže pán matrikár oznam len 2. augusta vyvesil. Potom mu šli dohovárať. On ale vyhovoril sa, že však on za včasu naložil to námestníkovi, ktorý ale zabudol vyvesiť ich oznam na matrikársku tabulu, za čo on vraj nemôže. Lenže čo-že stojí taká výhovorka, keď mladý pár nemohol si pomôcť a svadbu o týždeň odložiť musel.

Hosti kúpeľov. V Trenčianskych Tepliciach do 1-ho augusta bolo 4495 hostov; v Korytnici 900 hostov; na Štrbskom plesí 1600; v Smokovci 2680; v Novom Smokovci 1900, v Dolnom Smokovci do 3. júla 1388; v Sliachi do 15. júla 764; v Gleichenbergu 3531 hostov.

Regulovanie Železnej brány je už dohotovené, o čom uvedomené sú aj plavebné podujimateľstvá.

50,000 zl. ukradol v Brüssele jakýsi Julio Thieren, asi 28 ročný jednatel; o čom je už uvedomená aj budapeštianska polícia; toho vtáka hľadajú a kurentujú teraz.

L'ud je veriaci. Vo Francúzsku chcel spolok svobodomyseľných veniec položiť na sochu bezbožníka Štefana Dobleta. L'ud ale kričal: Preč so Zolom, preč so židami! Tento spolok totižto zo židov pozostáva. L'ud sa aj srazil s tými demonštrantami, a dobre by ich bol namastil, keby polícia nebola poriadok spravila.

Figliar. Nesvedomitý Albert Izrael (kupec) ukradol v Budapešti židovi Jozefovi Kohnovi 300 zlatých, potom ale uprskol. Tedy ani žid žida nešanuje. Polícia kurentuje teraz toho nesvedomitého pomocníka.

Kamenné uhlie hľadá pruská spoločnosť v trenčianskych Krasňanoch, ktoré sú vlastnosťou grófskeho rodu Pongráczov. Baníci si aj dynamitom pomáhajú pri kopaní. Táto spoločnosť s obcou už spravila kontrakt na 50 rokov s grófami ale nie ešte. V obci Tižine celé kusy uhliá sú na pvrchu tak, že ono už od dávna dobrú službu koná cigáňom a kováčom tamajším.

Pomsta zviereniec. V Berlíne istý pán tri cukríky dal jeden po druhom jednému elefantovi. Lenže tretí posypal tabákovým prachom. Elefant ho vyplul, potom ale nafahal do nufáka vody a vonkoncom obliol darcu.

Keď pána nenie doma, čelaď dobré časy má. Tak sa to stalo i v tieto dni v Budapešti. Pán bankár totižto odišiel do kúpeľov za manželkou; lenže náhle ho vrátil telegramm v záujme obchodu. A hľa v salone pri klavíri sluzky tančia, v druhej panskej izbe zas mužskí sluhovia karty hrajú. Hrozne sa nahneval. Lenže kartovanie také zaujímavé bolo, že sa počal dívať, potom ale zkríkol na jedneho hráča: Vyhraj zeleného horníka, lebo ináč hneď ťa prepustím zo služby.

Čudné dieťa. V istej obci Sedmohradska na svet prišlo také dieťa, ktoré tri uši má a síce tak dlhé, jako somár. Vreckové hodinky ono počuje aj na 30 metrov. V rukách ale ukrutnú silu má tak, že je ono každým obdivované.

Nebantuj žida, lebo zle pochodíš v Ma-darorságu. Dr. K. Eötvös totižto poslal svojho pomocníka ku kráľovskému pravotárovi Halászovi, aby jeho odsúdení klienti o mesiac neskôr mohli do chládku ísť. Kr. pravotár Halasz neprivilil k tomu; len ďalej prosil, aby tedy aspoň dva týždne im doprial ešte; ani to nepovolil; tedy aspoň dva dni; na to odvetil kráľ. pravotár: Ja som nenie žid, ja sa nejednám. Teraz už horekujú liberálne časopisy, že ten pán obrazil židov, treba ho potrestať. — Keď ale žid so steny križ chcel shodiť, tento neobrazil kresťanov!

Hrozná samovražda. V Belohrade podplukovník Gedeon Jankovič najprv jed vypil, potom ale do studne skočil, kde o život prišiel. Ani tí najbližší známi nevedia, prečo to urobil. No keby bol mal tuhú vieru, keby bol kresťansky smýšľal, doista by sa nebol odhodlal k tak ohavnému skutku.

Láska liberálov. Spomenuli sme už, že liberálna tlač musí napádať osoby a ústavy kresťanské, bez tohoto ona nemôže byť. Najnovšie oči kole liberálnej tlači ostrihomská arcibiskupská preparandia. No pravdaže liberálni tatári najradšej by mali, keby ani nebolo katolíckej preparaodie, vtedy by samí liberálni učitelia mohli vlievať vzdelanosť do ducha detí.

Falošné koruny robil akýsi Armin Pozner; najviac oklamal jedného krčmára v Budíne, ktorý mu dal papierové peniaze za 520 korún, galibu ale len na druhý deň zbadal. Neskôr zazrel toho fiktusa na jednej zábave, kde ho četníci hneď lapli.

Následky obžerstva. V Budapešti pekársky tovaryš Ján Krišťan pred 5 rokami za ženu si vzal Margetu Lelkeš. Blaženo žili, tri deti mali. On ale neskôr piť začal. Doma bol neporiadok, chleba ho zbavili, každodenne sa vadil s manželkou, ktorá konečne zunovala ten hurhaj a odišla k macoche. On ju viackrát prosil, aby sa k nemu navrátila. Ona ale nechcela ho posluchnúť, lebo neverila korhelovi. Konečne vzal revolver a tak šiel za manželkou ktorú ťažko poranil, a i do seba viac krát strelil.

Bane na zlato. Vo východnej Sibírii našli 12 náramných baní na zlato.

Vlci v lete. V daktorých obciach zemplinskej stolice veľa galíb robia vlci, ktorí veľmi sa rozmnožili a často navštevujú maštale, kde náramnú škodu robia v kravách, ovčach a kozách. Predstavenstvo na každú kožu vlčiu sľúbilo istú summu. Aj v Poľsku sa veľmi žalujú na vlkov obyvatelia.

Pút do V. Marie-Celly.

22-ho augusta pred poludním osobitná lod sa pohne z Budapešti z fary sv. Anny (II. okres Bombatér) do

1. Maria-Taferlu 2., na vrch najsv. Trojice; 3. Marielelly; 4., na vrch sv. Jozefa; 5., na vrch svätej Anny:

I. trieda	11 zl.	80 kr.
II. „	9 zl.	40 kr.
III. „	7 zl.	80 kr.

V tejto summe je už i cena tak lodnej ako i železničnej karty. Nepeškujúci platia o 6 zlatých viac. Prihlásiť sa a platiť možno vo fary sv. Anny (Bpešt, II. Bombatér) najneskôr do 15. aug. Programy tiež dostať. L'ud sa všade pristaví zkadial sa pútnici prihlásia.

Účasť brať môžu: Maďari, Nemci a Slováci.

Pút povedie

Gedeon Dömötör
farár.



DOPISY.

V RUŽOMBERKU, dňa 28. júla 1898.

Vážený pán Redaktor!

Osmelujem sa pýtať o poradu Veľkomožného pána Redaktora „Kresťana“, čo by som mal robiť a kam sa obrátiť; a síce veľké nešťastie hrozí v uhorskej krajine remeselníkom pekárskym; ešte je nie dosť, že židia sa rozmáhajú v pekárskom remese a kresťanských majstrov na mizinu privádzajú, ale ešte i z poza hraníc uhorskej krajiny kupčí s miešaním tovarom, si dajú došikovať plné vagóny chleba do svojich sklepov na predaj. A síce z Teshína v jednej parnej pekarni je mlyn a pekáreň spolu, firma je neznáma a tak nás kazia. Veď je to prirodzená vec, že v fakej pekarni, kde je parný mlyn a pekáreň, môže byť aj lacný chlieb, lacnejší ako u pekára; pekár kým dostane do ruky múku prejde aj cez štyri ruky, a tak nemôže dať po takej cene, ako v takom mlyne.

My pekári musíme platiť veľkú daň od remesla a nemôžeme svoj gšeft využívať, na tom má aj krajinská kassa škodu, aj kresťanskí pekári upádajú, keď do všetkých miest a dedín a do všetkých fabrik horného Uhorska prichodí chlieb v plných vagónoch z poza hraníc s Teshína do Uhorska.

Ešte raz prosí o radu a o pomoc, ponížený sluha

Juraj Greguss,

pekársky majster v Ružomberku mešťan a ľudák.

Od ŽILINY, 8. augusta.

Velactená Redakcia!

Dal nám Otec nebeský pekného času ku žatve. Krásne podarené raže a jačmene spratali sme s poľa úplne suché. Kapusty, zemiaky tiež pekne stoja, len dažďu by už potrebovaly. Chýrne žilinské kapustnícka stoja teraz vo veľkej cene a vážnosti, nie síce pre žilinskú kapustu, lež pre košicko-oderbergskú železniciu. Ku tejto železnici fahá sa teraz celá nová ulica, pozostávajúca zväčša z poschodových domov. Tam, kde pred pár rokmi usilovní Žilinci kapustu a zemiaky okopávali, tam teraz pyšné domy na poschodie hlášu svetu, že sa Žilina „dvíha“!

Ono by to bolo potešiteľné, keby sa Žilina i mravne i hmotne v skutku dvíhala. Lenže čo po tom „dvíhaní“, keď dvíhajú sa skutočne len tí obyvatelia žilinskí, ktorí nemajú križa v príbytkoch svojích, ponevác nie sú pokrstení. Preto ale dobre vedia krstiť v pivnici, ba i celé potoky vína urodia sa im v pivnici, nie tak ku rozveseleniu mysle, ako ku otráveniu žalúdkov.

No rozumní Žilinci nebažia veľmi za týmto vínom, v pivnici urodovým. Smädní Žilinci žižň svoju radšej karvinským alebo sv. martinským pivkom zaháňajú. Kto chce mať pochop o žilinskej žižni, nech nakukne do Žiliny tak v nedeľu a vo sviatok popoludní. Celé húfy tiahnu s vysušeným hrdlom ku prameňom občerstvenia. Od čerstvej vody sa uzkostlivo vzdalujú, lež žltý jačmeňový nápoj tým vrejšie pritulujú k srdcu a k ústam, čím ďalšiu cestu prekonať museli k prameňu Gambrína (patrón piva). Lež mnohí zdravého smýšľania Žilinci nechcú v potu tvári púťovať do svätiny Gambrína, lež v žižnivých úzkostach svojích rovno z ulice alebo zo zahrady sbehnú si ovlažiť vysušené hrdlá svoje do lúbeznej zahrady ochotného Kolumbusa. Či každý hosť len tolko ovlažuje hrtan svoj, aby vo vačku nedostal suchoty, o to sa nik nestará. A práve to je najväčšia chyba, že mnohí v žižni svojej nehľadia na zadnie kolesá. Až keď im kolesá počnú vrzať, potom vzpomätajú sa; radi by kolieska domácnosti pomastiť, ale niet masti. Mastilo sa len hrdlo, niet divu, že potom niet občerstvenia pre domácnosť. Po dlhej zábave nastane boľenie hlavy a konečne vysušený vaček s prázdny žalúdkom.

Dosť majú zárobkov žilinskí priemyselníci, len mnohí nevedia a nechcú rátať a zašanovať si to, čo si krvopotne zarobili. Mnohý ľahkomyselný tovaryš prehajdáka v nedeľu celý svoj týždňový zárobok. Mnohí mladíci vrhajú sa do bahna nemravnosti a navnivoč vychodia i duševne i telesne. Keby sa mal ženiť a domácnosť svoju založiť, vtedy je už mrzákom a oskliví sa mu život s tvrdou prácou spojený. Veľká zodpovednosť padá na tých majstrov, ktorí tovaryšov a učňov svojich k nábožnosti a mravnosti nenapomínajú.

Príkladov majú dosť. Len treba rozmýšľať nad nimi. Každý úprimný priateľ priemyselníkov potešený bol, keď žilinský priemyselný spolok valným počtom súčasť sa 5. augusta na pohrabe jedného svojho súdruha. Pod smútočnou zástavou pekne, v poriadku kráčali a na hrobitove vo dva rady si stanúc poslednú úctu preukázali zosnulému spolubratovi svojmu.

Bárs by tak v poriadku chovali sa naši ľudia pri každom pohrabe! Pohrab je vec vážna, srdco človeka hlboko dojímajúca. Tam pri otvorenej jame vidíš, čím si a čím budeš.

J. Rozmýšľaj.

OČKOV (pri Podolí) 10. aug.

Velactená Redakcia!

Do narobenej a tvrdou kôrou obtiahnutej ruky chytám pero. U nás je veru veľmi ticho. Ale preto človek predsa len počuje čo-to od inakiaľ. Nedávno som bol prasce kupovať v Holiči. A tam som sa veru pekných vecí dozvedel. Pri Holiči je jedna malá obec; tu musika hrala, pri ktorej boli nielen tí občania ale i daktorí Holičania; troch prítomných vojakov nechceli do svojej spoločnosti pripustiť, následkom čoho bitka nastala. v ktorej traja vojaci vybili asi 60—70 chlapov, ktorí sfa zajaci potratili sa potom jeden po druhom. Keby sa všetci vojaci tak smele a neodolateľne postavili vo vojne proti nepriateľovi, jako títo proti tým zabávajúcim sa, vtedy by nepriateľ darmo hľadal víťazstvo.

Piešťany sú od nás len na dobrý zajačí skok, tak že to od nás pešky ani pol dňa netrvá, lež človek do Piešťan prejde. Práve som aj ja prišiel ta na stanicu (dcéru som vyprevádzal), keď vidím, že ktoréhosi vrbovského žida fiakristu paholok ači sekretár, alebo čo ja viem, čím je on, zazre troch duchovných a nechce ich do Vrbového zaviesť, jestli mu nedajú 2 zl. 50 kr., a veď tí fiakristi majú kontrakt, že od osoby len 40 krajciarov majú právo žiadať, nuž ale, myslel si ten mladík, nech platia reverendy. Ináče vo Vrbovom daktorí žid je trocha prismelý, lebo povedomí sú toho, že je u nich celý regiment vyvoleného pokolenia. Vo Vrbovom ináče veľmi veľiké zaľúbenie má liberalismus, ponevác tam aj v obecnom výbore vo väčšine sú takí, ktorých pán farár nezbažil hriechu dedičného.

No už nebudem iné veci opisovať, lebo veru inde som ani nebol v tomto poslednom čase, a teraz veru s mlatbou máme do sýtosti práce.

Úroda je tu veľmi pekná, Pán Boh nás požehnal s obidvoma rukama. Nádej máme, že terajšie pekne časy potrvajú, zakiaľ si všetko svezeme a vymlátíme.

Keď pána redaktora prosím, aby ste ráčili môj dopis bez udania môjho mena uverejniť, zostávam Váš ponížený služebník.

J. H.—
Z HORNIÁKOV, 10. aug.*Vážení Pane!*

Smutno je to s nami. Ešte vždy stoneme pod jarmom liberálneho nátlaku. Ale veru, môžem povedať, že na mnohých miestach my sami sme si na príčine. Pomyslíte si len, veď i o takých čisto katolíckych obciach viem, kde duchovní trpia, aby si ľudia na Oprav-divého predplácali a s jeho zednársko-liberálnymi článkami svojho ducha občerstvovali. Keď to tak ďalej pojde, ľud liberálnym duchom napáchne, do bahna nevyšimavej ľahostajnosti upadne, a ostatné zlé následky toho kto-že by vedel opísať tejto neprajnej okolnosti.

Ja som síce len prostý a necvičený sedliak, preto ale za povinnosť som si pokladal, ctené duchovenstvo upozorniť na túto snáď až veľmi neprajnú okolnosť.

Za uverejnenie týchto riadkov prosiac, zostávam Váš úprimný priateľ.

V. K., roľník a podrychtár.

Prosté a figliarske nápady.

Syn: Ale povedz mi otiecko, či aj teba tak bila tvoja matka, jako mňa táto moja.

Otec: Nie, drahý synku, mňa nikdy nebila moja matka, lež len — tá tvoja.

Jurko: Vidiš starý, ty si vždy nahnevaný, a veď bys si príklad mohol vziať s tvojho suseda, ktorý je vždy taký tichý a pokoj milujúci.

Oslovený: Hm, tomu je ľahko, keď je už päť rokov vdovcom.

Otec: To je predsa len čudná vec, pán direktor, že môjho chlapca na silu sbuktatovať chcete, veď je on ten najobratnejší bicyklist.

Direktor: Však to je tá galiba, že vela má v nohách, málo ale v hlave.

Kamarátka: Veru môj život je veľmi smutný na tomto svete.

Druhá kamarátka: A prečo-že?

Predošlá: Môj muž stojí len o starobylosť.

Druhá: No však to je dobre, vtedy si ty tou najblaženejšou osobou na svete.

Neočakávaná zdvorilosť.

Istý pán išiel po ulici, naraz mu stúpi na otlak veľký ktosi tak, že hneď otvoril ústa k hrešeniu a zlorečeniu. Jakonáhle ale nazad pozrel, zbadal, že je to pekná známa slečna; hneď zmenil fahy tvári a povie jej:

Nádej mám, že sa nič nestalo podošve vašej topánky.

ODKAZY REDAKCIE.

Rukopisy nedávame nazpät a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Vrele prosíme ctených spolupracovateľov a dopisovateľov „Kreštan“-a, aby ráčili dopisy v nedeľu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme s ich uverením v najbližšom čísle.

Florian Hrubisko v Ilave. Predplatili ste do 1. októbra. — *Jozefovi Hlušek.* Inseráty s udanou adresou sú drahšie; na kolky (štemple) treba v tomto páde za dvojnásobné uverejnenie 60 kr. Dĺžen ste nám ešte 1 zl. 40 krajciarov. — *Ján Kostúrik v T. Sv. M. S* poslaným 1 zlatým máte vyplatené do konca decembra t. r. — *Edm. Bugan v Ružomberku.* Vy-

platené máte teraz až do 1. apríla 1899. — *Jozef Zaduban. Waidhofen.* Žiadané knižky Vám nemôžeme poslať s dobierkou, bo my ich nemáme na sklade. Obráťte sa listovne na pána kaplána Michala Vargu vo Vacove. — *Ján Andrej Caban zo Selc.* 2 zl. sme obdržali. Vyplatené máte do 30. júna 1899. — *Ján Lasica.* Ešte neškodno. Vy ale ste predsa len iný chlap, nežli strap. — *Urmín. N. K.* Vidíte, že sa len predsa vyplnilo, čo sme predpovedali. Ináč Boh sa postará o nás. — *E. Kozma.* To dielo nevyšlo v slovenskej reči. — *Ján V. v Potvoricach.* Celkom tak je to. Potvôr ale netreba báť sa. Pánkovi pozdrav. — *Ján Behunek v Prešporku.* Ten zub si šanujte. Ináč dľa mena sudiac, ani krivý by sa vám nemohol rovnať. — *Jožko Kulífej.* To je veru veľká bieda v tých Kocuricach, že tam pol obce zhorelo, lebo však je tam do hromady 18 domov; no teraz tí chudáci ešte menej účnosti môžu mať teraz, že by k nim slúžnovský úrad prišiel. — *Rudko K. v Odsekalovcach.* V tej veci vám len tú radu môžeme dať, aby ste si hodili pleca na nohy a zaskočili k matrikárovi. — *Hockto.* Veľmi vám odporúčam môžeme dom pána Sirchicha v Beckove. — *Dobrý vták.* Čo bude z vás, keď budete operený, keď už teraz také figle stvárate. — *Ošča-dnica.* Srdečné vďaky. Len i ďalej tak vykrućujete krky černidlu. — *Kacov-Macov priateľ.* Tužebne čakáme na vás; sľub sotva nám bude možno zadržať. Pravda sa potí a topí sadlo Kaca-Maca. Čo sa vašej záležitosti týče, pripomínam vám, že „radšej boj sa, jako ľakni sa. — *Figliarka v Piešťanoch.* Nechytajte sa takého remesla, lebo vám to tak svedčí, jako psovi piata noha, alebo zajacovi dlhý chvôst. — *P. Ivanka.* Povedal som, že tak to bude, jako Pán Boh dá, ktorý aj o vás starosť má. Ja som sám tomu najradšej, že ste spokojní. Odovzdajte tomu novému pánovi srdečný pozdrav a úprimné blahopranie. — *Čachtice.* Ešte vždy nevyšlo šidlo z vreca? — *Vysoká.* S takým kujanom nenie hodno ani do reči vpustiť sa. Jeho modzgy už dávno prišli o štvrté kolečko, ktoré i tak zle sa obracalo a liberálnou masťou hatené bolo. — *Figliar v Holiči.* Vy sa teraz smeiete pod sholenými fúzami, lebo viete, že sľuby sa sľubujú, a blázní sa radujú. — *Kuklovčan.* Kto čo hľadá, najde. Hja bo-dákom pokoj dajte. — *N. V.* Teraz už vám uveríme, že je na Malackách dobré víno. — *Jožko Lapaj v Trebaticiach.* Veru mne samému to milým bolo, že po tak dlhom čase zase som vás mohol vidieť. Držte sa toho, čo som vám povedal. — *Ján Skočil v K.* Len bystrejšie, a potom to pojde aj istejšie. — *K. S.* Pomôž si človeče, a i Boh ti pomôže, a pečené holuby nelietajú nikomu do huby. — *Ján Kuvik.* Dostali a i odovzdali sme. Keby každý tak jednal, ako vy, vtedy by sme si so zednármí ľahko rady dali.

Spolu tu upozorňujeme ct. predplatiteľov na to, keď niekto nedostane noviny, nech listovne alebo na korrešpondentnej karte nepýta druhé, lebo to je uno-vanie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví poš-tára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný učiniť každý poštový úradník úplne za darmo. Keď by niektorý to nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho udať u poštovej direkcii. Veď to potom vykoná. Úradná reklamácia má ten ošoh, že poštári väčší pozor dávajú na novinky a nerozhadzujú ich tak ľahkomyslné.



Knižná polica.

Brezňové kvety (Milostné pražské Jezulátko) vydal kamelitský kláštor (Bpešť, VI. Huba u. 12). Cena utešeno v plátne viazaného a vyše 100 strán obsahujúceho výtisku 30 kr. Vrele odporúčame.

Príprava ku sv. spovedi a prvému prijímaniu. Poslovenčil dr. Jozef J a n d a. Cena viaz. 15 kr.; broš. 10 kr. Vrele odporúčame toto výborné dielo, ktoré *Lujza Cery* v Budapešti vydala.

„**Veľká Novina**“, čili la saletteské pro-roctvo, ktoré vzťahuje sa na koniec sveta, a ktoré Panna Maria dvom pastierskym deťom sdělila. Cena 25 kr. — **Veľká pliaga sveta.** 120 strán obsahujúce dielo toto vysvetľuje veľkú novinu. Opisuje boj Ancikrista s Eliašom a Henochom, opisuje i to, v jakom tele budeme vzkriesení, kde budeme bývať, čo budeme jiesť atď. Cena 70 kr. — Tieto diela razom objednané stoja 75 kr. Vrele ich odporúčame.

Svätý Jozef. Soslovenčil dr. Jozef Janda. Vydal Spolok Sv. Vojtecha.

Mesačník „Naša Nádej“ rečený vrele odporúčame ct. čitateľom. Obyčajne na 24 stranách on vychádza každý mesiac. Tieto sošity majú za cieľ rozširovať poklonu k prev. Sviatosti Oltárnej. Cena na celý rok 80 kr. Zvlášte duchovným a ruženským spolkom ich odporúčame do priazne.

Budapeštianske obchodné zprávy.

1. **Zbožie.** Pšenica (zito) banátske 00—00. — Od Tisy 10.60—12.80. — Od Pešti 10.55—12.75. — Zadunajské 10.60—12.80.

Raž 8.00—8.15.

Jačmeň na krmenie 5.50—6.00. — Do pálenice 0.00—0.00. — Na pivo 0—0.00.

Oves 8.50—8.90.

Kukurica 5.20—5.30.

2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
16.80	16.10	15.50	14.70	14.00	13.20	12.20	10.90
			7½	8			
			8.20	5.40			

O truby fajnové 4.40, grobovité 4.30.

3. **Strovy.** Veľká biela fizuľa 7.50. — Malá 7.75. Hrach 13.00. — Pšeno 4.75—5.00. Konopné semä 10.50—11.00.

4. **Semä na sejbu.** Červená jatelina 32—40 zl. Staré semä 00—00 zl. — Lucerna 35—24 zl. — Baltacim 00.—00.00. — Muhar 6—6.25 zl. Ladník 5.75—6.

5. **Hyd a vajca.** Kura 60 kr. — Sliepka 70 kr. — Kapún 1 zl. — Morka 0.00. — Krmená hus 3.60. — Kačka 1.20 zl. — Krmená kačka 2.50. — Vajca 6—7 kusov 20 kr., 46—47 kusy 1 zl.

6. **Svine.** Prasce 1 pár 120—180 kilov 54—58 kr. Staré, 1 pár 320—380 kilov 55—59 kr.

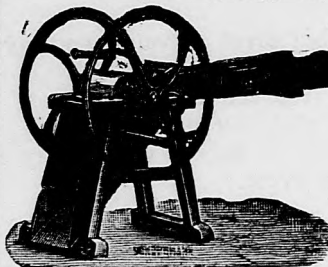
7. **Telca.** Živé 28—30 kr. kilo. Sekané mäso 00—00 kr. kilogram.

8. **Masť a slanina.** Sviňská v sudoch 65—69 zl. — Bielotabuľová 60—64 zl. (v troch kusoch). — Udená slanina 66—69 zl.

9. **Remeň funtový** od 14—18 kl. tercý 142—144.

MICHAL TRESKOŇ

V Bytči (Nagy-Bittse, Trencsénmegye),



fabrika na hospodárske mašiny, odporúča pp. hospodárom žentúre, sečkovice, mlátačky, rajtáre, triery, rozsievачky, šrotovníky, struhadlá, mašiny na kapustu, mašiny na moržovania kukurice, pluchy a brány, amer. hrable, mašiny na lámanie stro-movej kóry, mačkadlá na slad a borievky, cirkulárne pily, mangle na prádlo, decimálne váhy.

Obrazkové cenníky pošlem na žiadosť franko.

TLAČIAREN

SVÄTÉHO GERHARDA

V BUDAPEŠTI, VIII. OKRES, PRÁTER-U. Č. 44.

úplne novovystrojená, katolícka tlačiareň hojne opatrená, najvkúsnejšími francúzskymi písmenami, ktorá jakúkoľvek prácu, čo sa tlače týka, od najjednoduchšej až do najkrásnejšej prijíma, a zato aj ručí.

Zvlášte vyzýva pozornosť preveleb. knázstva a obeených predstavenství na

úradné výtisky,

ktoré rýchlo, vkusne a čo najlacnejšie rozposiela.

Ján Bónisch,
majiteľ obchodu na papier a písacie nástroje.
V Prešporku (Pozsony, Országit č. 69.)

Odporúča veľact. obecnstvu svoj bohato zariadený sklad, kde dostať za ľavnú cenu rozličné do náboženského oboru patriace články jako sväté obrázky (s rámikami — i bez rámikov) sochy svätých, pátričky, modliace knižky (slovenské, maďarské i nemecké) v jednoduchom i skvostnom vydaní, medaile, piesne na križovú cestu a na pút. — Držím bohatý sklad s rozličným školským i písacím nástrojom; tu možno dostať jemno vystavený listovný papier, perá, pečatný vosk každej barvy, papier na kreslenie, čiernidlo, (tinta) gummu, nožiky, papier na cigarety (papirošky) jako aj všetky potrebné veci k hotoveniu papierových kveľov, obchodné a iné vedúce knihy, písací papier a papier na obalovanie (pakovanie).
Tiskopisy sa veľmi lacno vyhotovujú.

O podporu veľacteného obecnstva uchádza sa
Ján Bónisch.

Objednania z vonkova sa náležitým spôsobom vybavujú.

1-10

Obrazy v ramoch možno dostať i na splácanie.

Púť do Lourdu vo sviatok sv. Ruženca

2-ho októbra r. 1898. Pohnutia 25. septembra 1898.
Návrat 8. októbra 1898. Cesta: Budapešť—Kanizsa—Pragerhof—Svätý-Peter—Cormons—Velencez—Milano—Genua—Nizza—Marseille—Toulouse—Lourd tie isté stanice nazpät. Sotrvávanie v Lourde 4 dni. Stanice oddychu: Milano, Marseille, Genua.

Ceni:

Prihlási-li sa	50 osôb III. trieda	100 zl.
" "	100 " " "	95 "
" "	200 " " "	90 "
" "	300 " " "	85 "

(Trovy s cestou a so zaopatrením spojené sú v tomto.)

Obširnejšie vysvetlenie podá a programmy posíela

3-9

Dr. Fraňo Robitsek,

farár vo Velkom Maroší hontianska stolica.

Kováčsku vyhňu (kuzeň)

Hľadá jedon mladý ženatý kováč ktorý je vo svojom remesle ráežite zohly a ktorý cez dšnie r ky pracoval v jednej mesiskej dielni. Jestli ctené obecnstvo potrebuje spoľahlivého kováča hotový som každú chvíľu patričné miesto zaujať.

1-2

Jozef Hlášek,

kováč v Prešporku.

Adressa: POZSONY Richárd-u 22.

Ján Kopetsny,

stolár v Trnave,

v zbožnej ulici vo vlastnom dome č. 87,
naproti chlebovej ulici

drží sklad železných križov, kovových a drevených umrlčích truhiel.



Obnovy križov sa v najkratšom čase shotovujú.

Nápisy na križe sa s čistým zlatom pripravujú.

Pohrabné sprievody usporiada dľa dohovoru najlacnejšie.

prijíma všetky stavebné stolárske práce za veľmi ľavnú cenu a vybavuje ich prisne a rýchlo.

Sprevádza všetky do jeho oboru patriace väčšie i menšie opravy.

Kostolné roboty prijíma za najlacnejšiu cenu i najpilnejšie sa dohotovujú.

Mosadzný štátny medail 1889 v Päťch Kostoloch.

Založeno

Strieborný medail 1891. v Temešvári.

Mosadzný medail za umenie 1891. Triest.

1879.

Mosadzný medail 1896. v Budapešti.

Albin Jiratkó

sochar a staviteľ oltárov

v Päťch Kostoloch, Perczel u. 25.

Odporúča sa k vyhoveniu všetkých

kostolných umeleckých diel z dreva, kameňa a gypsu atď. atď.

Robí oltáre, kazateľne, spovedelnice, modliace stolce, kostolné lavice, krstedelnice atď. vo všetkých štyloch jednoducho a umelecký.

Hocaké sochy svätých

robí z dreva, kameňa a massy.

Obnovuje

a dľa žiadosti opravuje.

OZNAMY

PRE NAŠE NOVINY VÝLUČNE LEN VYDAVATEĽSTVO „KREŠTANA“ PRIJÍMA.

Prosíme pozor dať.

V Maďarorságu veľmi je rozšírené v obchode zavratníctvo a ziskuchtivosť. Od tej doby čo som s kosou „sv. Antona,“ ktorej chýr rozšíril sa po celej krajine, zavratníkom trochu na prsty klopol, všemožnými figlami napodobňujú ju a prevádzajú ľudí, že ich ľahký tovar je kosa „sv. Antona,“ proti tomu osvedčujem sa, že v Maďarorságu nedržím ani jedateľa ani podomníka. Opravdivá kosa „sv. Antona“ len u mňa uôže sa dostať.



Ctené vidiecke obecnstvo nemôže sa zaobiť bez jedného nástroja, bez kosa. Dobrá kosa je poklad; zlá kosa je taká ostuda, ktorá ani toho nenie hodná, aby sme ju do ruky chytili. — Každý to dobre vie, a predsa mnohí slepo veria zriedkavými lískavými výrazmi vychválenými kosáma týmto dopieravým odpredávačom. Toto je tá jediná kosa, ktorá doposiaľ nad všetko očakávanie úplne vyhovela žiadost kupovačov.

Kosa „Sv. Antona“

právne zaslúži byť menovaná kosou ľudu, ako ju na mnohých miestach menujú.

Tolkých a takých uznani pôvod je ten, že je ona trvaca, ani pritvrda, ani primäka není a podivuhodne ľahká.

Kosa je tenká, ale hrdlo má mocné, šikuje sa ona do ruky obyčajného kosca; nemusí sa kováčovi poslať, aby jej zohol hrdlo, ponevác následkom tohoto obyčajne zmäkne zadná časť kosa.

Veľa gazdov následkom chybného kuvania aj tú najlepšiu kosu pokazia. Pri kose „sv. Antona“ nemôže sa to stať, ponevác ona už vo vykuvanom a vyprobovanom stave dostane sa do ruky kosca.

Po jednom kuvaní aj behom viac dní dobre kosi kosa „sv. Antona“ a po jednom brúsení aj na 150 rokov sa dá s ňou dobre kosiť aj tá najtvrdšia brehová tráva.

Za každý kus dobre stojím; nezodpovedajúci premením.

Ceny kosí „Svätého Antona“.

Zdĺžka cmtrov:	70	75	80	85	90	95	100
Cena kosa	zl. 1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30 kr.

Amerský kosový kameň je veľmi zodpovedajúci tomu cieľu. Cena 25 kr., 10 kusov 2 zl. Strieborná-ocelová habka s kladivkom v skovadle 85 krajciarov. — Ocelové kosáky „sv. Antona“ po kuse 35 kr., 10 kusov 3 zl. — Pri objednaní 5 kosí, franko, pri objednaní 10 kusov jedenásty sa pričíni. **Jozef Sohr v Somogy-Szille.**

Kosa len vtedy je opravdivá, jestli na stupni je môj obranný znak, na tabuli ale toto sa dá čítať: **Ocelová kosa sv. Antona Sohra.**

Obrázkový cennoslov zdarma.

Krajinský
sústredný sklad kresťanských potravných spolkov.
Budapešť, IX., Ferencz-körút 16.

Telefon 61-59.

Svätého - Gerharda

Telefon 61-59.

TLAČIAREN a VYDAVATEĽSTVO KNÍH

BUDAPEŠŤ, VIII. OKRES, PRÁTER-ULICA 44.

odporúča sa na vystavovanie tlačových dielov a síce: týždenníkov, kníh, cenoslovov obežníkov, povolaní kariet oddania sa, tanečných poriadkov, náročných oznamov v utešenej podobe a lacnej cene.

Vidiecke objednávania hneď sa prevedú.